

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 206 (3070) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 szeptember 14

Családvédelem

Szombati este zajlott le a Családvédelmi Alap kislakásainak avatási és átadási ünnepsége. Olyan alkalom volt ez, amelynek méltó keretek között való megünneplésére a háborús idők nehézségei között is szükséges és hasznos volt.

Magas vendégek is érkeztek városunkba erre az ünnepi alkalomra. Kádár Levente és Bonczos Miklós államtitkárok személyében. Az ő megjelenésük is nem annyira a külső fényt emelte és jelezte, hanem az ünnepelt esemény fontosságára, jelentőségére mutatott rá.

Mi is történt tulajdonképpen? Az Országos Népi és Családvédelmi Alap támogatása révén tizenhat nagyváradi egészségügyi, tisztai, tágas lakáshoz jutott. Nem ingyen, hanem olyan előnyös feltételekkel olyan hosszú törlesztési teherrel, hogy a legszelvényesebb anyagi viszonyok mellett is eleget tehetnek kötelezettségeiknek. A kislakásokat nem jótékonyok juttatta nekik, hanem valamilyen önkéntes juttatású gazdag ajándéka volt, hanem országos intézmény tervszerű, célutalatos támogató munkájának egyik részleterménye. Röviden: a közönség gondoskodása támogatásra és segítségére szoruló tagjairól.

Ebben látjuk mi a szombat délutáni ünnepség nagy elvi jelentőségét. A Vágóhid mellett felépült tizenhat kislakásban az élet szociális meglátásának és értékelésének egészséges, természetesen elve testesült meg.

Többször hallhattunk már ünnepélyes alkalmakkor olyan kijelentéseket, hogy a magyar élet szociális sikra való öröndetes eltolódása csak muló tünet, divatos korszellem-diktálta alkalmazkodás, amely azonnal meg fog szűnni, ha a „rég jó békeidő” liberális világának hajnala ismét reánk fog köszönteni. Sokan vannak még, akiknek társadalmi és bosszantó átfogni és meglátni az egész magyar életét úgy, amint az a szociális igazságok tényében kitárult minden tárgyilagossággal szemlélő előtt. Ezeknek a „rég jó békevilág” szemlélete az a nagyon is szűkrezabott világot jelentette, amely az egyre jobban elhatárolódó zsidóság árnyékában a leszerpelt genyri körökben kialakult. Természetes, hogy olcsó és neveléses uralkodásuk szintaljai közül nem látták azt a magyar életet, amely a nép széles rétegeiben telkariásra, támogatásra, irányításra várt. A liberalizmus áldásait, a „szabadságot” szüppadi pózokkal szavallták, az egyén feltelesen jogairól ódákat zengtek, de a nép milliónyi értékes egyénével a nép szabad életének kibontakozásával nem törődtek, mert nem is tudták róla és semmi érzékük sem volt hozzá.

Azóta hála Istennek, nagyon borult a világ. A magyar égbolt kitágult. A magyar gondok megsokasodtak — de

Ujabb helységet adtak fel a bolsevisták a stalingrádi térségben

Rzsev szakaszán mélyen előrevitték a német arcvonalat. Egyre nagyobb erővel törnek a japánok Port Moresby felé

Berlinből jelentik: (MTI) Mint a Német Távirati Iroda katonai részről értesül, a rzsevi térségben a bolsevisták szombaton helyi jellegű, részben páncélosoktól támogatott támadásokat intéztek német állások ellen. A német csapatok kemény harcokban elhárították ezeket a támadásokat és tüzérsergi tüzzel, valamint a légierő támogatásával szétverték az ellenség készenléti állásait. E hadműveletek során az arcvonalat sok helyen mélyen előrevitték a bolsevisták rovására. Légítámadások során a német egységek sok találatot értek el megrakott és részben indulásra kész vonatszerelvényekre. Az Ilmenától délkeletre, a volhovi arcvonalon és a Ladoga tótól délre a szovjet támadó hadműveletei helyi jellegű elő-

retörésekre korlátozódtak. Ezeket az akciókat a német csapatok mindenütt visszaverték és a bolsevistáknak mindenütt súlyos veszteségeket okoztak. A keleti harctér északi szakaszán szombaton 13 bolsevista repülőgépet lőttek le saját veszteség nélkül.

Az NST moszkvai jelentése szerint Moszkvába érkezett harctéri jelentések közlik, hogy Stalingrádtól nyugatra a szovjet csapatok a mindjobban fokozódó német nyomás következtében kénytelenek voltak egy újabb helységet feladni. A várostól délnyugatra német páncélos kötelékek és gyalogsági csapatok több helyen áttörték a szovjet vonalakat és mélyen benyomultak a szovjet védelmi rendszerbe.

lóságok megkezdték a város kürítését és több katonai egységet már be is hoztak.

Tokióból jelentik: (MTI) A Siefani Iroda jelenti: A Nisi Nisi a malájji és szumátrai újjáépítő munkáról hangoztatja, hogy a kaucsuktermelés már is eléri a háboru előtti termelés 60 százalékát. A háboru kitörése előtt ez a két terület egy millió tonna kaucsukot termelt, vagyis a világtermelésnek 50 százalékát.

Moszkva számára kémkedett a svéd királyi testőrgárda két tagja.

Stockholmból jelentik: A svéd lapok feltűnő formában jelentik, hogy a svéd királyi testőrgárda két tagját Szovjetország javára folytatott kémkedés miatt letartóztatták. Az egyik egy 22 éves diák, a másik egy 25 éves újságíró. Mindkettőt katonai szolgálatra hívták be a királyi testőrgárdához.

Országzászlót avatott a bácskai Kula község

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Vasárnap avatták a bácskai Kula község országzászlóját. Az ünnepségen Antal István dr miniszter beszédet mondott. Beszédében többek között ezeket mondotta:

— A magyar nemzet a szentistváni államiság keretében teljesítette ezer éves hivatását, e gondolat jegyében fejlődött és vált Európa egyik legfontosabb erőtenyezőjévé. De nemcsak a magyar nép élt a szentistváni államiság jegyében ezen a földön, hanem a nem magyarajku népek is, melyeket az épisztult magyarság helyére idetelepítettek. A magyar állam akaratára, hogy béke, nyugalom és harmónia legyen a bácskai fronton a népek között éppen úgy, — mint ahogy a volgai fronton is testvéri szeretet van a magyar és német testvérek között. A miniszter beszédét a nagyszámu ünnepelőközönség nagy tetszéssel fogadta. A miniszter után Nagy Iván képviselő mondott beszédet.

Igen eredményes volt az elmúlt hét az olasz haderő szempontjából

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Katonai helyi közlése szerint brit bombázók hétfőre virradóra támadták Németország északnyugati partvidékét. A bombák egy kikötőváros lakott részeiben kárt okoztak. Az eddig beérkezett jelentések szerint 13 ellenséges bombázógépet lelőttek.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A brit hírszolgálat közlése szerint Helbert Lumsden tábornok, akit röviddel ez előtt neveztek ki a 30-ik hadtest pa-

rancsnokává, Egyiptomban megsebesült.

Milánóból jelentik: (B. T.) Az olasz sajtó rámutat arra, hogy az elmúlt hét igen eredményes volt az olasz haderő szempontjából. A Földközi tengeren az elmúlt héten 66 ellenséges repülőgépet lőttek le, ezenkívül az olasz tengeri erő 6 brit illetve amerikai tengeralattjárót súlyosított el.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A londoni rádió hétfő reggel a korai órákban jelentette, hogy angol tisztok átszervezték az abesszin hadsereget.

Összeült az indiai törvényalkotó gyűlés

Vichyből jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: Uj Delhiben összeült az indiai törvényalkotó ülés. Az üléselés egy héttig tart.

Bombayból jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: Vasárnap Bombay város több negyedében tüntető felvonulásokai rendeztek és ezeken elégették Churchill arcképét. A tüntető csoportokat a rendőrség szétoszlatta. A bengáliai Maipoorban 3000 ember megtámadott egy rizsmalmot. A rendőrség rálőtt a tömegre, minek következtében 3 ember

életét veszítette és sok megsebesült. — Kalkuttában kövekkel dobálták meg a villamoskocsikat, felgyújtottak egy levéltárt és egy postépületet.

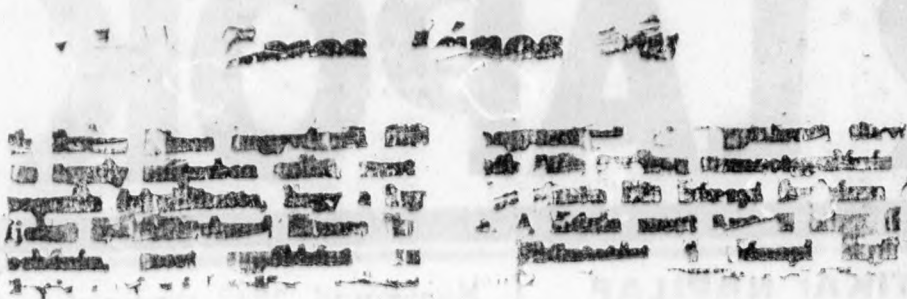
Harminc kilométerre vannak a japánok Port Moresby ől

Melbournei jelentés szerint a japánok egyre nagyobb erővel törnek Port Moresby felé és a legujabb jelentések szerint a várostól csak 30 kilométernyire vannak. Az állandóan erősödő légitámadások miatt az ausztráliai ha-

csak látszólag, mert tulajdonképpen a tennivalókat tártuk fel és a tennivalók széles mezején irault meg a munka. A magyar élet ma az egész magyar nemzet életét jelenti. Ha a mi tájainkon közösségi gondolatról beszélünk, akkor tulajdonképpen ezt értjük alatta. Mi nem gyártunk böl-

cseleti elméleteket, hanem a tennivalókat fogalmazzuk meg. A liberalizmus „szabadságvédőinek” és egyéniségféltőinek” pedig azt üzenjük, hogy mi a magyar nép minden egyénére eivényesnek hisszük és tartjuk a szabadság gyakorlati következményeit. A nagyváradi családi házak átadá-

sa is ezt a meggyőződésünket erősítette meg. Nem muló tünet, nem divatos korszellem kihatása a közösségi gondolat, hanem az élet törvényeinek tetszabeditása kevesek önzése és hatalmaskodása alól. A szociális gondolat végérvényesen helyet foglalt a magyar élet középpontjában.

Megválasztotta új vezetőségét a Bihar Egylet

Dr. vitéz Nadányi János elnök és dr. Barcsay Károly alelnök a turistaság nemzetnevelő munkáját hangoztatta közgyűlési beszédében

Nagyvárad. Saját tud. A Bihar Egylet, a Magyar Turista Egyesület nagyváradi osztálya folyó év szeptember hó 13-án, vasárnap déli 12 órakor tartotta rendes évi közgyűlését, a vármegyeháza tanácstermében.

A közgyűlésen megjelentek: dr. Hlatky Endre főispán, dr. vitéz Nadányi János alispán, a Bihar Egylet elnöke, Papp Lajos ügyvezető alelnök, Kovács József főtitkár, az egyesület tisztikara és számos vezetőségi tag.

Dr. vitéz Nadányi János elnöki megnyitó beszédében megleghangon köszöntötte az egybegyűlt közgyűlést, majd lelkesítő szavakat intézett a kirándulásokot rendező vezetőséghez és kérte őket, hogy a jövőben nagyobb lendülettel vigyék az egyesület ügyeit, rendezzenek minél több kirándulást a fiatal nemzedék bevonásával, mert ma a turistaság nemcsak természetjárás, hanem egy kicsit honvédelem is.

Megemlítette, hogy bár szép Biharországunk ezekben a részben, ugyevezett magas hegyeink, még nem kerültek vissza a Szent Koronához, de rendületlenül hosszuk, hogy a jövő évi közgyűlésen már együtt ünnepelhünk. Felhívta a tura-bizottság figyelmét arra, hogy nem kell lebecsülni a most rendelkezésünkre álló kiránduló helyeinket, hanem azon kell dolgozni, hogy azt minél többen megismerjék és megszeressék.

Dr. Barcsay Károly vm. főügyész alelnök, lelkes szavakkal hangoztatta, hogy mielőbb be kell vonni az általa megszervezett és létesített jó hírnévű cserkész csapat fiatal turistaság mozgalmába.

Dr. Hlatky Endre főispán szintén részt kíván venni a Bihar Egylet turista mozgalmában. Emellette, hogy mivel nagyon kevesen ismerik Nagyszalonta városát és annak történelmi nevezetességét, szívesen tart az egyesület részére egy történelmi előadást Arany János városában. A főispán bejelentését a közgyűlés a legnagyobb lelkesedéssel és örömmel fogadta.

A tisztikarban történt üresedések és a választmány egyharmadának megválasztása volt a következő tárgysorozati pont. A részben eltávozások, lemondások és elhalálozások folytán újabb tisztikar megválasztása vált szükségessé.

Dr. vitéz Nadányi János elnök, a jelölőbizottság javaslatára a közgyűlés egyhangú elfogadása után, a megüresedett állások betöltésére a következő új tisztikart nyilvánította megválasztottnak.

Ügyvezető alelnök: Kovács József.
Főtitkár: Tóth Ferenc.

Titkárok: Gyenge István, Creváltó Béla.

Pénztárnok: Bod József.

Egyébként a régi tisztikar maradt az 1941. évben is. Papp Lajost, az 1941. ben megválasztott ügyvezető alelnök rendkívül nagy elfoglaltsága miatt, egyhangulag alelnökké választották.

A főtitkár jelentése, az 1941. évi számítások előterjesztése, a számvizsgáló bizottság jelentése és az 1942. évi költségvetés tárgyalása után, dr. vitéz Na-

IZLÉS-NEVELÉS

Ne tessék megijedni. Nem annak a jóakarátú olvasónak szól a cím, aki ezt a kis írást olvassa. Másnak sem. Csak azokkal szeretnék csevegni, akikkel hasonló gondolatokat érzek.

A múlt héten is csevegtünk a lap hasábjain olyan valakivel, akivel ugyanazt gondoltuk. Hiába való volna ellenkező embereket meggyőzni. Ezeknek csak arra van szükségük, hogy lássák: más szempontok is vannak, mint az ő szempontjaik.

Szeptember közepén vagyunk. A jó nyári meleg is elhagyott, s az elsőtűzés zárt helyiségekbe csalogatja az embereket. Várad kulturális életével foglalkozó körök lassan éledni kezdenek. Már egy-két előadást is tartottak műkedvelők. És még fogynak. Ezeknek a kulturális előadásoknak nyitányaként csevegtünk most rólok.

A folszabadulás óta magyar levegőt nélkülözött egyesületeink és az újak nagy örömmel kezdtek kitárulni. Értéket, hogy a megszállás éveiben nemcsak a kényszerített társadalmi egyesületek most ontották magukból a szót. Hála Istennek, a magunk portáján beszélhetünk, énekelhetünk, játszhatunk már nyugodtan és szabadon magyarul. Az első lépésen túl vagyunk, legyen szabad most már egy kis kritikai szellőt engedni társadalmi egyesületeink nyilvános szereplése fele.

Amikor a magyar színjátszás próbálépeket tett, akkor hangoztak el az első színművekről a szavak: „Sok hazapuffogatás, érték semmi”. Valahogy nálunk is próbálépeket kísérel meg a műkedvelő előadások sora. Egy-két évig az ember jóakarattal szemléli a lépéseket és nem szól. Aztán jóakarattal fölhívja a figyelmet néhány javítható mozzanatra. Egy város kulturális életének keresztmetszetében feltétlenül szerepelnek a társadalmi egyesületek is, amikor nyilvánosság elé állnak. S figyeljük ezeket a megmozdulásokat, fáj lelünk, hogy nem mindig érik el azt a szintet, amit egy nyolcvan ezer lakosú város fölművelhet. Ismételnünk kell az előbb idézett szavakat;

Apolló Filmszínházban Pesttel egyidőben legnagyobb sikerű magyar film

Éjfélre kiderül

Főszerepben: Bulla Elma, Simor Erzsébet, Rácz Vali, Csontos Gy., Lehotay Csak 16 éven felülieknek!

Belvárosi
Hétfőn utoljára:

Kadét szerelem

Párbaj semmiért

Keddtől:

Hunyady S. és Vaszary J. szellemes vigjátéka.

Csontos, Somlay, Berky L., Pethes, Tompa, Misoga stb.

A Noszti fiúesete Tóth Marival

Főszereplői: Szörényi, Jávör, Simor, Rajnai, Pethő Attila.
a CASINOBAN

dányi János elnök megköszönte a szíves megjelentést és azzal bucsuzott a vezetőségtől, hogy egy szívvel, egy lélekkel dolgozzanak a turistaságon keresztül a szebb és boldogabb magyar jövőért.

T. F.

amiről a héten beszélgettünk: neveljük az izlést. Mert az kétségtelen, hogy közönségünk nevelésre szorul. Ha megértjük igényeit, alkalmazkodunk hozzá, de a meglevőt egy fokkal javítani akarjuk, akkor teljesítjük kulturális hivatásunkat.

Az izlés-nevelésnek egyetlen eszköze: az egészséges kritika. A kritikanak őszintének, nyitnak kell lennie, de mindig vigyázni kell, hogy ne követeljen elérhetetlent. Mindig csak a következő lépésre hívja fel a figyelmet. De jósgága és megértése nem halikulhat szolgál hallgatással, vagy állandó dicsérettel. Mert akkor már csak hírverés és nem tárgyilagos bírálat. A tárgyilagos bírálat is ritka holló nálunk. És mégis meg kell lennie. Társadalmi egyesületeink nyilvános szereplése elé, fogadják szeretettel ezeket az őszinte szavakat.

tyb.

Ülést tartott a megyei leventebizottság

(Levente Hírközpont Nagyvárad) Bihar vármegye levente bizottsága hétfőn délelőtt 10 órakor ülést tartott a megyeháza kistanács termében, vitéz dr. Nadányi János alispán elnöklése mellett.

A bizottság, mely a megyei levente élet vezetéséről állt, tárgyalta a közgyűlés elé kerülő községenkénti hozzájárulást. Mint ismeretes, minden község hozzájárulás címén megfelelő összegű kötelese támogatni levente egyesületeit s a kérdéses összeget fedezetileg biztosítani. Minthogy azonban a példában elszámolt hozzájárulást esetenként teljes összegében kivetni nem lehet, a közegegek megyei hozzájárulással keressék ezt ki a kívánt összegre.

A levente bizottság valamennyi község ügyét részleteiben letárgyalta s a javaslat a szerdai közgyűlésen nyer végleges végrehajtási döntést.

Kedden délelőtt vármegyei törvényhatósági kisgyűlés

Nagyvárad. Saját tud. Bihar megye törvényhatóságának kisgyűlése kedden délelőtt 10 órakor tartja ülését a vármegyeházán a megyei főispán elnöklétével.

Az ülés érdekességei közt az alispán fellévi jelentése áll.

A holnapi kisgyűlést a szerdai megyei közgyűlés követi.

Nagy karaváncsata folyik az Atlanti oceánon

Német tengeralattjárók elsüllyesztettek 18 hajót 121 ezer 500 tonna-tartalommal. Stalingrád déli részébe benyomultak a németek

Rövid ideig tartó légiriadó volt az éjszaka az ország keleti részén. Támadás nem történt

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Az ország keleti részén vasárnap éjjel ellenséges repülőgépek közeledtére rövid ideig tartó riasztás volt, azonban az ország felségterületét semmiféle támadás nem érte.

Berlinből jelentik: (MTL.) A Német Távirati Iroda jelenti a Führer főhadiszállásáról. A véderő főparancsnoksága közli: A Terek folyónál német csapatok áttörték több erődíszertüen kiépített állást. Stalingrád előtt támadó csapatok, noha az ellenséges ellenállás makacs volt, rohamal elfoglaltak sok ellenséges berendezést és tovább haladnak előre. A város peremén benyomultak a város déli részébe. Az ellenség tehermentesítő támadásait visszavertük. A légiő nagy kötelékei támogatták a harcoló csapatok küzdelmét és éjjel-nappal támadták a várost. A bombázás kiterjedt tüzeket okozott.

Rzsev térségében az ellenség ismét több helyen támadott. Valamennyi támadást az ellenségnek okozott súlyos veszteség mellett visszavertünk. A volchovi arcvonalon nagyobb rohamcsapat vállalkozásokkal sok ellenséges harciállást elpusztítottunk és megsemmisítettünk egy ellenséges zászlóalj. A Ladoga-tó felől délre és a Névánál az ellenséges támadások összeomlottak. 11 ellenséges páncélos és 8 átkelő csónakot megsemmisítettünk.

Német tengeralattjárók a Szent Lőrincz folyam, a Kanadai partok előtt, az Atlanti óceánon és Afrika előtt ellenséges karavánokból kemény harcokban elsüllyesztettek 18 hajót, összesen 121.500 tonnával. Ezenkívül egy hajót megtorpedóztunk. Jelenleg az Atlanti óceánon nagy karaváncsata folyik.

Stalingrád eleste végzetes lenne a szövetségesekre

Szöfiából jelentik: (Stefani.) Kedd-től érvénybe lép Szöfiában a teljes elsötétítés. (MTL.)

Stockholmból jelentik: (NTL.) A Svenska Dagbladet jelenti Londonból, hogy a Times moszkvai tudósítójának egy nagyon nyilthangu távirata Angliában nagy feltűnést keltett. A távirat hangsúlyozza, hogy Stalingrád elvesztése katasztrófális következményekkel járna a szövetségesekre nézve, különösen ha a nyugati hatalmaknak nem sikerülne még ebben az évben partraszállani Európában.

Stockholm. (MTI.) Az OFI jelenti: A vasárnap reggeli szovjet hadijelen-

tés beismerte, hogy a szovjet csapatok elkeseredett harcok után kivonultak egy helységről Stalingrádtól nyugatra.

Helsinki-ből jelentik: (Stefani.) A Helsinki Sanomat Pétervár helyzetével kapcsolatban megállapítja, hogy az olasz gyorsnászadok megjelenése a Ladoga-tavon a holsevistik utolsó közlekedési utvonalaikat is elvágta ezen a szakaszon. (MTI.)

Afrikában akarnak az angolok második arcvonalat teremteni (?)

Vichy. (MTI.) Noha Madagaszkár szigetén a kormányhű francia csapatok hőies ellenállást tanúsítanak, a támadókkal szemben Vichyben még nem ártatják magukat az egyenlőtlen küzdelem végkimenetelétől. Igen nagy az elkeseredés az angolok között, akik hetek óta mind rendszeresen támadják az anyaországot és gyarmatbirodalmat. A hangulat rendkívül feszült, mert a francia közvélemény felismerte, hogy az angol-amerikai támadások a francia gyarmatbirodalom széthullására irányulnak. Azok a hazug ürügyek, amelyekre az angol és amerikai jegyzékek hivatkoznak, Vichyben nagy felzúdulást keltettek. Illetékes francia körökben megállapítják, hogy Madagaszkár szigetén jelenleg csupán két japán állampolgár van. Az egyik egy idős asszony, a másik egy békés kereskedő. Soha egyetlen japán katonát nem tette lábát a szigetre.

A francia sajtó figyelmezteti a nemzetet, hogy Franciaország gyarmatainak egész jövője és nagyhatalmi állása forog veszélyben az angol-amerikai magatartás miatt. A sajtó komolyan aggódik amiatt, hogy Madagaszkár után az angolok szászok tervei Dakar és Cassablanca ellen irányulnak. Ez a véleménye a Nouveaux Temps című lapnak, amely biztosra veszi, hogy a második arcvonalat Afrikában akarják megteremteni az angolok számára.

Vichy-ből jelntik: (NTL.) A madagaszkári helyzetről jelentik, hogy a franciák kénytelenek voltak engedni a tulerőnek és Ambaja várost az angolok megszállták. A francia csapatok teljes rendben vonultak vissza. A további részeken lényeges változás nincsen. (MTI.)

Vichy. (MTI.) Az OFI jelenti: Madagaszkári közlés szerint Majunga kikötőjének helyzete nem változott.

Léggömbzárat létesítenek India partjain

Amszterdamból jelentik: (NTL.) Lord Chatfield tengernagy egy ünnepevény, amelyet a földközi- és jéges-tengeri karavánok katasztrófáiból szerencsésen megmenekült és rendeltetési kikötőiket elérő szövetséges hajók legénységének tiszteletére rendeztek, kijelentette, hogy eddig 16 ezer brit tengerész halt meg Nagy-

britanniáért. (MTI.)

Bangkokból jelentik: (NTL.) India partjának több pontján léggömbzárat létesítenek. Hasonló léggömbzárat fognak felállítani India más kerületeiben, hogy megakadályozzák az ellenség mély támadásait. A léggömbzár kezelő személyzetét Londonból küldték Indiába, de a jövőben az indiai katonákat is kiképezik erre a szolgálatra. (MTI.)

Istanbul. (MTI.) A Stefani jelenti: A Rádió Mondar hírszolgálat kairói jelentése szerint újabb ellentétek merültek fel az angol és amerikai parancsnokságok közt. Az angolok ellenőrzésük alá akarták helyezni az egyiptomi arcvonalon lévő repülőgéprajokat. Az amerikai parancsnokok fenn akarták tartani cselekvési szabadságukat. Hosszas viták folytak ez-

zel kapcsolatban az angolszász vezérkarok közt, anélkül azonban, hogy azok eredményre vezettek volna. Szombaton az amerikai repülők megtagadták az engedelmességet az angol parancsnokság rendelkezéseivel szemben.

Az Egyesült Magyar Női Tábor küldöttsége Finnországban

Helsinki-ből jelentik: (Finn TI.) Az Egyesült Magyar Női Tábor küldöttsége vitéz Keresztes-Fischer Ferencné elnöknő vezetésével szombaton repülőgépen Helsinki-be érkezett. A kölcsönös üdvözlések és bemutatkozások után Fanny Luukonnen asszony a magyar küldöttség valamennyi tagjának átnyújtotta a Lotta Svärd-érmét. (MTI.)

Helsinki-ből jelentik: (MTI.) Valamennyi finn lap bőven foglalkozik a magyarországi női szervezetek képviselőinek megérkezésével, elsősorban vitéz Keresztes-Fischer Ferencné személyével. A lap rámutat arra, hogy a magyarországi női intézménynek rendkívül fontos szerepe van a testvér-nép szociális törekvésének előmozdításában.

Halálos ítéletet hozott a budapesti törvényszék az elsötétítés alatt elkövetett lopásért

Ítélethirdetés után kegylmi tanácsra alakult át a bíróság

A budapesti főkapitányságon szombaton letartóztatták Rigó Ferenc kövező mestert, akit az Aréna-ut 74. sz. szanatoriumban elsötétítés alatt betöréssel tettenért a kapus. A főkapitányságon részint Rigó vallomása, részint pedig különféle kinyomozott adatok alapján kiderült, hogy előzően Szőke István MÁV lakatos anyalföldi földszintes lakásában is betört, szintén az elsötétítés alatt és onnan 102 pengőt és Szőke István egy öltözet ruháját vitte el. A pénzt is megtalálták nála.

Mint a MOT jelenti, a királyi ügyészség rögtönítélő bíróság összehívását látta szükségesnek Rigó ügyében, minthogy tettét elsötétítés alatt követte el.

Dr. Krajszen Miklós tanácselnök elnöklésével vasárnap délelőtt 9 órakor ült össze a rögtönítélő bíróság. A tárgyalás iránt nagy édeklődés nyilvánult meg, különösen a nők részéről. Már nyolc órakor tele volt a tárgyalási terem. A személyi adatok felvétele után Rigó elmondotta, hogy felségétől különváltan él és büntetlen előéletű. Az elnök kérdésére, hogy bűnösnek érzi-e magát kijelentette, hogy nem, mert az elsötétítés ideje alatt lopott, szóval egyszerű lopást követett el.

A vádlott kihallgatása után a bíróság a tanukat hallgatta ki, majd a törvényszéki orvosszakértőket hallgatták meg. Szabó Zoltán királyi ügyész mondott vádbeszédet. A védő szerint nem bizonyult be minden kétséget kizárólag, hogy a lopást az elsötétítés ideje alatt követte el a vádlott. Rigó Mihály az utolsó szó jogán irgalmat kért. Egyórás tanácskozás után hirdett ítéletet a rögtönítélő bíróság. Rigó Mihályt bűnösnek találta a törvényszék rögtönítélő bírósága és ezért halálra ítélte. A bíróság ezután kegylmi tanácsra alakult át.

MEGNYITOTTAM!

Nagyvárad legszebb férfiszövet üzletét, 2500 méter régi gyapjuszövet raktárral! Nézzé meg Ön is! Nem fog csalódni!

Ifj. Iván János
szövet és bélésáru üzlete.

Kossuth Laios-utca 1 szám Sas palota.

Kiméletlen harcot hirdetett Losonczy közellátási miniszter a zügforgalom és feketepiac ellen

A küzdelemhez az egész magyar társadalom támogatását kéri

Szabadka. (MTI). Losonczy István m. kir. közellátási miniszter a városi közgyűlési termében sajtóértekezletet tartott, amelyen megjelent a szabadkai, szegedi és pécsi sajtókamarai kerület számos újságírója. Megjelent Gáspár Jenő is, a kamara igazgató-főtárosa is.

Bodner József országgyűlési képviselő, a Délvidéki Magyarság főszervezője üdvözölte a minisztert, aki hosszabb beszédben válaszolt.

— A háború. — mondotta — amelynek hatásait egyre jobban érezzük, rámutat a közellátás fontosságára. Ma megszűnt a különbség a front és a hátsó ország között. Ma mindenki háborút visel. Ma mindkét frontnak egyetlen kötelessége van, kitartani az arcvonalon. A hátsó ország lakossága, amely aktíve nem vesz részt a küzdelemben, bizonyos honvédelmi kötelességet teljesít, amelyeknek egyik legfontosabbja a közellátással kapcsolatos feladatok végzése és teljesítése. A modern háború nem nélkülözheti fegyvertárából a gazdasági fegyverek hatékony változásait sem. Tudjuk, hogy a nemzetet az 1914—18-as háború során nem utolsó sorban a közellátás terítette a földre. En bízom abban, hogy sikerül elérni célomat: nem sokat ígérni, de az adott szót becsületesen beváltani és ezzel hozzájárulni a bizalom megteremtéséhez. Fegyelem és fegyelmesség elengedhetetlen kelléke a jó közellátásnak. A fegyelem életbevágóan fontos elsősorban a feketeforgalom elleni harcban. A hadszíntér sajnos, egyre inkább terjed. Szeretném a köztudathoz vinni, hogy nemcsak az a hazaáruló, aki katonai titkokat ad el az ellenségnek. Az árulóknak a fajtája pénzért dolgozik, de életét kockáztatja. A feketepiac ézelhámossai életük kockáztatása nélkül akarnak a nemzet rovására megdagadni. Nem tudom, hogy a két fajta közül melyik az elvetemültebb. Aki hazaáruló, annak büntetésül halál jár. Utoljára figyelmeztetem azokat, akik gyengítik az ország gazdasági és erkölcsi erejét, hogy rövid idő alatt érezni fogják az igazság sújtó öklét. Kormányom gondoskodni fog arról, hogy az árulóknak ezt a fajtáját kiirtásuk. Ha az ország lakossága kellő időben megfogadta volna a hatóságok utasítását, lényegesen könnyebb volna a helyzet és sokkal könnyebb volna a meglévő javakkal gazdálkodni. Meggyőződésem, hogy a zügforgalom és a feketepiac elleni küzdelemünket fegyelmessel támogatni fogja az egész magyar társadalom.

A mindennapi kenyér biztosítva van, ha minden szem gabona oda jut, ahova jutnia kell

A terméseredmények — folytatta a miniszter — azt bizonyítják, hogy a mindennapi kenyér biztosítva van akkor, ha minden szem gabona oda jut, ahova jutnia kell. Ma minden gazdának meg kell osztania saját kenyérét azzal, akinek nem termelt. Míg régen a gazdák annyi gabonát tartalékoztak, hogy az új termésig elég legyen a készletük, addig ma ez a helyzet megváltozott. Mindenki megkapja azt a gabona-

fejadagot, amely a háztartása részére elegendő, ami ezen felül van, az a nemzet tulajdona. Aki ezeket a feleslegeket a forgalomból elvonja, az hazaáruló. Erről a helyről is hangoztatni kívánom a termés beszolgáltatás kötelességét, mert beszolgáltatás nélkül, a mennyiségek ismeretében hiányában pontos, jövőbenező készletgazdálkodást nem lehet folytatni. Amikor egy hónappal ezelőtt kénytelenek voltunk a zsírfejadag átmeneti csökkentésével zsirel-

látásunk nehézségeit megoldani, ugyanakkor intézkedéseket tettünk, hogy a zsirellátást új alapokra helyezzük. Minden remény meg van arra, hogy ezen a téren is betartjuk az előre jelzett határidőket. Örömmel látom, hogy a szappanellátás terén viszonylagosan enyhülést várhatunk. A tapasztalat azt mutatja, hogy a vidéki szappanszükségletét önellátási alapon akarja biztosítani. Ezért megszerveztük a körzeti szappanfőzőket.

Nagyarányu munkás-ruha akció indul

— népruházati akció keretén belül már a múlt esztendő sok szövetet, ruházati cikket és cipőt juttattunk az arra rászorultaknak. A tapasztalatok alapján szükséges, hogy az idén is fennartsuk ezt az akciót. Rövidesen nagyarányú gazdasági munkásruháti akció indul meg, mely a szegénysorsú gazdasági cselédek és munkások gondjainak enyhítését célozza. Ugy érzem semmiféle áldozat sem sok, ha arról van szó, hogy a becsületesen dolgozó magyar mezőgazdasági és ipari munkásokat gondjait kell enyhíteni. Nehéz időkben

— fejezte beszédét a miniszter, — mindig megtaláltuk a kivézető utat. Gondoljunk arra, hogy minden áldozat, minden nehézség és nélkülözés nem lesz hiábavaló, mert egyszer csak elkövetkezik a szűkös esztendő után a bőség és jólét ideje is.

A miniszter beszéde után Gáspár Jenő a Magyar Sajtókamara igazgató főtárosa mondott köszönetet a miniszternek a tájékoztatásért, majd a felszólalások során részletkérdésekben kérte felvilágosításokat, amiket a miniszter meg is adott.

„A magyar sors: harc és munka. Mindkettőből ki kell vennünk teljes részünket“

Bánffy földművelésügyi miniszter országgyűlési beszéde Marosvásárhelyen

Marosvásárhely. (MTI). Fényes ünnepség keretében avatták fel Marosvásárhely országgyűlési épületét.

A felavatási ünnepségen megjelent báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter is, a város országgyűlési képviselője. A zászlóavatási ünnepség egybeesett a honvédség bevonulásának két éves évfordulójával. Megjelent az ünnepségen Inczedy Jókann Odón, Kolozsvár város és Kolozsvár vármegye főispánja is. A földművelésügyi minisztert a város határában Miké László főispán és Májay Ferenc dr. polgármester fogadta. Az ünnepség fél 12 órakor kezdődött. Antal Dezso mondott beszédet a SZEHE részéről, majd a különböző keresztény hitfelekezetek lelkészei mondottak avatóbeszédet. A lelkészek beszéde után báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter ismondott avatóbeszédet, amelyben a többi közt ezeket mondotta:

— Kétéves évfordulója van annak, amikor a magyar honvédség Horthy Miklós kormányzó urunk parancsára ide bevonult és a magyar állam semel birtokba vette azt a földet, mely mindig magyar volt és magyar marad örökké. A több, mint két évtized súlyos bilincsei szétörték akkor és megszűnt a gazdasági és kulturális nyomás. Erdély magyarsága ismét fel emelhetette fejét, mert megnyílt előtte a szabadság.

Magyarország katonai újjászülése bámulatos gyorsan megtörtént. A nemzeti összefogás lehetővé tette az éleza-

kitott Félvidék egy részének, Kárpátaljának, Bácskának és Erdély északi részének visszahódolását. Azóta nagy változások következtek be. Háború lángolt fel keleti határainkon és mi hatalmas szövetségeseink oldalán előknek vottuk ki a kardot. A magyar fegyverek egyik győzelmet a másik után aratták. Honvédeink hőssége ismét kivívta a világ elismerését.

Ugyanakkor itt benn az országban megfeszített erővel folyik a munka. A hadbavonultak helyett is nekünk kell dolgozni. Mi erdélyiek szívesen hozzuk meg az áldozatot, mert jól tudjuk, hogy a magyar sors harc és munka és mindkettőből ki kell vennünk teljes részünket. A magyar lélek erejéből semmit sem vésztett a trianoni eléességek szomorú korszakában. Az állami eszme és öntudat országzászlót emelt Budapesten, majd a többi városokban is. A magyarság építő munkát végzett mindenkor és végez most is. Itt ezer éven át rendet tartottunk fenn és hivatva érezzük magunkat arra, hogy méltóak legyünk szövetségeseinkhez. A szövetséges német és olasz államok vezérei ismételen kifejezésre juttatták államalkotó képességeinket.

Fogadjuk meg, hogy ehhez a lobo-góhoz hűek maradunk még akkor is, ha verejtékbe kerül. Ezzel a szent fogadalommal avatom fel Marosvásárhely városának országzászlaját, hogy fenn magasban lobogjon egy boldog, nagy erős haza szabad földje felett.

A ricinus kacsozása

A m. kir. Közellátási Hivatal által 1942. szeptember hó 5-én kiadott közellátási tájékoztató alapján tudomására hozom az érdekelteknek, hogy a kellő időben elvetett ricinus az éréshez közeledik. A termés mennyiségének és kifogástalan minőségének érdekében fontos, hogy a ricinus kacsozását a gazda a leg gondosabban végezze el. Elegendő a ricinust csak egyszer kacsozni, akkor, amikor már az első, esetleg a második virágzású fűrtök kifejlődtek. A kacsozásnál csupán a már fejlett és beérésre reményt nyújtó fűrtöket kell meghagyni. A hónaljajtásokat el kell távolítani, hogy ezáltal a már meglévő fűrtök teljes kifejlődését elősegítsük és lehetőleg minden oldalról napfényhez juttassuk. A termés egyenletes és gyors beérése szempontjából végrehajtott kacsozás tehát rendkívül fontos, mert ezáltal a termés mennyisége is emelkedni fog.

Nagyvárad, 1942. szeptember 9.

Dr. SOÓS ISTVÁN sk.
polgármester.

Hüvelyes és olajosmagvak bejelentési kötelezettsége

A m. kir. Közellátási Hivatal által 1942. szeptember 10-én kiadott 109.900-1942. számú rendelete alapján felhívom a város kereskedőit, hogy akik bab, borsó, lencse, keserű csillag, fűrtmag, lóbab hajdina, mák vagy cikromag forgalomba hozatalával foglalkozik ha a felsorolt terményekből 2 métermázsát, illetőleg mákból 1 métermázsát meghaladó készlet van birtokában az egész készletét a Magyar Hüvelyes- és Olajmagkiviteli Egyesületnek (Budapest, V. Alkotmány u. 27) a Budapesti Közlöny szeptember 10-i számában előírt mintának megfelelően bejelenteni.

A bejelentési kötelezettség az (1) bekezdésben felsorolt terményekre vonatkozóan fennáll a jelen rendelet hatálybalépésének napján meglévő, ugyancsak a később megszerzett készletekre is.

A jelen rendelet hatálybalépésének napján meglévő készletek tekintetében a bejelentést a jelen rendelet hatálybalépését követő 8 nap alatt kell megtenni; a később megszerzett készleteket és az ezekben, valamint a jelen rendelet hatálybalépésének napján meglévő készletekben bekövetkező minden változást havonként, a hónap 5-ik napjáig kell bejelenteni.

Ha a bejelentő készlet nem a bejelentő tulajdona, a tulajdonos nevét a bejelentésben külön fel kell tüntetni.

A bejelentési kötelezettség alá eső készleteket a jelen rendelet hatálybalépésének napjától kezdve zár alá helyeztetnek kell tekinteni és azokat felhasználni, illetőleg forgalombahozni csak a közellátási miniszter rendelkezései szerint szabad.

A bejelentést elmulasztók a hivatkozott számú rendelet 3. paragrafusában felsorolt büntetésekkel sújtandók.

Nagyvárad, 1942. szeptember hó 11.

Dr. Soós István s. k.
polgármester.

FERENCJÓZSEF
KESERŰVIZ

Átadták a Bonczos-telepi 8 ikerházat a sokgyermekes családoknak

Felemelő ünnepség keretében történt meg a kulcsok átnyújtása

Nagyvárad. Saját tud. Szombaton délután adták át az Országos Népi és Családvédelmi Alap támogatásával épített nyolc ikerházat annak a tizenhat sokgyermekes családnak, amelyeket a város népjóléti, hivatala gondos kiválogató munka után erre méltónak talált. A magyar közigazgatásnak igen nagyjelentőségű megvalósítása ez, egy nagyszabású társadalompolitikai akció első befejezett tény Nagyváradon s ehhez képest talán tulszerények voltak a keretek, amelyek között a vágóhid közelében épült új telepen az átadási ünnepség lezajlott.

A belügyminiszteriu mrészeről Kádár Levente államtitkár jelent meg a szerény külsőségek mellett is felemelő ünnepségen, s részt vett vitéz Bonczos Miklós volt belügyi, jelenleg igazságügyi államtitkár is, aki annakidején, midőn a szociális felügye-

lőség élén állott, különösen szívén viselte ezt az akciót nagyváradí vonatkozásban is. A város részéről Hlatky Endre főispán, Soós István polgármester és a törvényhatósági bizottság tagjai jelentek meg, a szociális felügyelőséget Némethy Ferenc felügyelő, a vármegyét vitéz Nadányi János alispán képviselte s résztvettek az ünnepségen a helyi hatóságok vezetői is.

Természetesen ott voltak a juttatott családok is, népes családjaikkal valamennyien ünneplő ruhájukba öltözve, sok fiatal leány magyar ruháját vette fel, hogy emelje az ünnepély fényét és kifejezésre juttassa azt a hálát és örömet, amely ezeket a szegénysorsu, de munkás, becsületes családokat eltölti abból az alkalomból, hogy a magyar közigazgatás tisztességes otthonhoz juttatja őket.

Dr Soós István polgármester beszéde

A városi tisztviselők énekkara a Hiszekegy élénklésével vezette be az ünnepélyt, majd Soós polgármester a következő beszédet mondotta:

— Ezelőtt egy pár nappal, szeptember hó 6-án ünnepelte Nagyvárad thj. város közönsége, a mai időkhoz mért komolysággal és csendben Nagyvárad visszatérésének második évfordulóját. Megelevenedett előttünk az a gyönyörű nap, 1940 szeptember 6-ika, midőn 22 éves rabság után lehullottak a trianoni bilincsek és Nagyvárad visszatérhetett a magyar Szent Korona kebelére.

— Azon a gyönyörűsége napon, midőn Kormányzó Urunk először vonult be Szent László városába, a magyarság vezetői és az egész nagyváradí magyarság esküre emelt kézzel ünneplően megfogadta, hogy a jövőben egész életét a Haza boldogulásának fogja szentelni, hogy egyetlen szent, magasztos cél lebeg előtte, a

magyar nemzet érdeke.

— Az építőmunka megindult és a legelső szempont, amit a város vezetősége maga elé tűzött ki, a szociális érdekek védelme volt.

— A szociális munka kezdetét vette az inségmunkásoknak munka ellenében való kenyérhez juttatásával, folytatódott a Magyar Norma rendszer kiépítésével, amely a Magyar Norma alaphól 568 munkaképtelen öreget állandóan segélyezünk és ehéd akcióban részesítünk 800—900 olyan szegényt, aki arra rá van utalva. Folytatódott a napközi otthonok felállításaival, amely közül kettő már a leg-szebb működésben van és a harmadik felépülve, rövidesen befejezve várja, hogy hivatásának átadassék, tovább-folytatódott egy új népfürdő építésével, amely ezen az őszön megnyílik és a legerőteljesebben kicsúcsosodott a Népi és Családvédelmi Alap és a Közjóléti Szövetkezet működésében.

A Népi és Családvédelmi Alap célkitűzései

A Népi és Családvédelmi Alap már az elmúlt esztendőben maga elé tűzte célul a sokgyermekes családok részére családi házak építését és ezt a programot az 1942. január 1-én megalakult Közjóléti Szövetkezet tovább folytatja. Ennek a programnak az eredménye azon szociális akciók tömege, amelyeket beindított a Népi és Családvédelmi Alap, s amely megnyilvánul nemcsak a nép és családvédelmi házak kiépítésében, hanem a különböző kisipari, kiskereskedői, háztartozási kölcsönök juttatásában, továbbá a különféle állatjuttatásokban, azután a munkaalkalmat szolgáltatató cipőfeldolgozó, fűzfeldolgozó, seprűfeldolgozó, kákafeldolgozó telepek létesítésében amelyek mind-egyike egy-egy eszköz a szegény, nincstelen magyarság felségélyezésére.

— Amidőn magunk előtt látjuk az új szociális munka első látható eredményét, amely ma itt 16 lakásból álló 8 családi házban és a biharpüs-

pöki országuton már felépült és ez év november havában szintén használatba vehető 40 lakásból álló 20 családi házban nyilvánul meg, megállapíthatjuk, hogy az új magyar közigazgatás igyekezett megvalósítani minden háborus és anyagbeszerzési nehézség dacára azokat a célkitűzéseket, amelyek a visszacsatolás idejében szemelőlő lebegtek.

Hálás köszönetemetkell kifejezzem a m. kir. belügyminisztérium képviselőinek és ezek között elsősorban Kádár Levente államtitkár úrnak és dr. Sass Elemér miniszteri osztályfőnöknek, valamint az Országos Szociális Felügyelőségnek és elsősorban dr. Némethy Ferenc szociális felügyelő úrnak, hogy jóindulatú támogató kézzel, szeretettel és türelemmel állottak rendelkezésünkre és lehetővé tették, hogy Nagyvárad városa az új magyar közigazgatás, a maga szociális problémáit részben megoldhatta. Különös hálával és szeretettel adozom a Szociális Felügye-

Ruhái élettartamát meghosszabbítja

garantált száraz vegytisztítással a

V E G H festőgyár

Bémer-tér 2. Liliom-u. 13. Szent László-tér 12.

lőség volt vezetőjének, Bonczos Miklós államtitkár úrnak, aki abban az időben az élén állott a Szociális Felügyelőségnek és aki Nagyvárad érdekét, belátván ezen város különös nehézségeit, szeretettel és megértéssel karolta fel. De hálás köszönetemet kell kifejezzem Nagyvárad város főispánjának, Hlatky Endre főispán úr Öméltóságának és Nagyvárad törvényhatósági bizottságának is azért a támogatásért, amelyet nyújtottak részben ezen terület ingyenes átengedésével, részben egyéb vonalon,

amely nélkül a szociális problémák megvalósítása tekintetében nem juthattunk volna előbbre. A végrehajtott munka tekintetében pedig elismerésemet kell kifejezzem mindenekelőtt Kovács Jolán szociális előadónőnek, továbbá dr. Dalló Gyula városi tanácsosnak, akik mint az új magyar szociális munka úttörői szerepelnek, s akik lelkes magyar érzéssel igyekeztek itt is megvalósítani mindazt, amit a trianoni Magyarországhban láttak és tapasztaltak.

118 ezer pengőbe került a 8 ikerház

A munka végrehajtása körül még elismerésemelőlőan szorgoskodtak Hankovits György, a Közjóléti Szövetkezet igazgatója és Piko János főmérnök, valamint a Közjóléti Szövetkezet, a mérnöki hivatal és a városi közüzemek tisztviselői.

Ami pedig az ONCSA házak építését illeti, legyen szabad bejelentem, hogy ezen 16 lakás építési költsége 118.246 P-be került és a vonatkozó összes felszerelésekkel, fűskamrákkal, disznóólakkal, takaréktűzhelyekkel, cserépkályhákkal, csatornákkal, villanyfelszereléssel, utcarendezéssel az összes költségek 142.000 P-t tettek ki. Így tehát egy darab családiház ezidőszert, figyelembevéve a háborus anyagbeszerzési és anyagemelkedési nehézségeket, 8.875 P-be fog kerülni. Az első nép és családvédelmi házakat a következő építési vállalkozók építették: Sutyák Mihály 4 ikerházat, Kovács Lajos 2 ikerházat, Gábris Sándor és Nagy Károly 1—1 ikerházat.

Ezenkívül a biharpüsöpöki-úti telepen a Nagyvárad városától megvásárolt 14 kat. hold 306 négyzetögl területen 64 parcella hasítatott ki, amelyre 20 ikerház, összesen 40 családiház épül, amely munkálatok 1942 június 15-én vették kezdetüket, s amely munkálatok 350.000 P. költség keretén épülnek fel.

Az itt jelenlevő családi házak juttatását a Közjóléti Szövetkezet 1942. augusztus 5-én tartott igazgatósági ülésében eszközölte, és a jelentkezők gondos megvizsgálása után a következő sokgyermekes családok részére juttatta: 1. Elekes Sándor alhadnagy 7 gyermekkel, 2. Horváth Sándor kovácsmester 9 gyermekkel, 3. özv. Ottenberger Ferencné piaci kenyérráros 10 gyermekkel, 4. Antal Sándor újságkihordó 6 gyermekkel 5. Ujlaki Sándor városi altiszt 9 gyermekkel, 6. Pogány Pál cserepezőségéd 8 gyermekkel, 7. Szabó István molnársegéd 8 gyermekkel, 8. Ilisz Gusztáv pékmunkás 8 gyermekkel, 9. Kalmár József városi úttör 7 gyermekkel, 10. Kalló Gyula beltisztító 7 gyermekkel, 11. Makray Sándor kisegítő szolga 7 gyermekkel, 12. özv. Gyön-

gyössy Józsefné takarítónő 6 gyermekkel, 13. Lázár Imre kerékgyártó 7 gyermekkel, 14. Horváth Ferenc városi altiszt 5 gyermekkel, 15. Balogh György cipészsegéd 5 gyermekkel, 16. Sallay Miklós timár 4 gyermekkel.

Most hozzátok fordulok kedves magyar testvéreim, akik a magyar állam jóindulatából az első családi ház juttatásban részesültetek.

Amidőn elfoglaltjátok ezt a szép és egészséges otthon, amely nektek emberhez méltó életet biztosít, hálás szívvel gondolatok a magyar Hazára, amely felkarolja az ő gyermekeinek sorsát és hóna alá nyul a szegénynek, az elesettnek és az árva rászorultaknak. Hálójátok ezt meg a magyar hazának azzal, hogy hűséges, becsületes, ragaszkodó állampolgárokat nevelték, akik bármikor életüket és vérüket készek áldozni a magyar Hazáért. Ti, akik ezen a telepen fogtok lakni, segítsétek egymást, szeresétek egymást, támogassátok egymást, hogy mint egy nagy családnak a tagjai, a jövőben megtaláljátok boldogulásotokat.

Most pedig midőn ismételtlen örömmel üdvözlöm az itt megjelent kedves vendégeinket, elsősorban Kádár Levente államtitkár urat, a Szociális Felügyelőség vezetőjét és Bonczos Miklós államtitkár urat, az igazságügyi minisztérium államtitkárát, továbbá dr. Némethy Ferenc szociális felügyelő urat, valamint a többi vendégeket és felkérem Kádár Levente államtitkár urat, hogy a juttatottak helyezze birtokba, hálát adok a magyarok Istenének, hogy hozzásegített ezen szép és némes nemzetmentő munkát egyrésztük befejezéséhez és Isten segítő kegyelmét kérem az új magyar közigazgatásnak szociális téren kifejtendő jövőbeli munkásságához.

Adja az Isten, hogy még sok hasonló épületet emelhessünk, sok magyar családot telessünk boldoggá és megelégedetté, hogy ezáltal a magyar Haza megerősödjön, megizmosodjon és szembe tudjon szállni minden veszéllyel.

Adja Isten, hogy úgy legyen!

Kádár Levente belügyi államtitkár beszéde

Ezután Kádár Levente belügyi államtitkár mondott beszédet:

— Kedves magyar testvéreim! Először is azt a köszönetet, amit a polgármester ur, szép beszédében ne-

künk juttatott, vissza kell hársítam. Nem nekünk jár a köszönet, mi tartozunk köszönettel és hálával nektek, azért, hogy az elnyomatás 22 esztendeje alatt megtartottátok ma-

gyárságotokat. Ez nem ment könnyen, állandó harcot jelentett, állandó nehézségeket kellett leküzdeni, de a gonviselés ügylészik, a magyar élet számára a harcot jelölte ki életformául. Most is harcban állunk, nehéz és sorsdöntő küzdelemben. Ebbe a küzdelembe a legelső magyar ember éppen úgy elküldi az ő fiát, hogy résztvegyen a nemzet védelmében, mint ahogyan töleket is elvárja a haza, hogy helyt álljatok ebben a küzdelemben. A magyar életnek van egy kötelező szabálya, az, hogy akik elől járnak, azoknak nemcsak annyit kell teljesíteni, mint akiket vezetnek hanem sokkal többet, hogy példát mutassanak előttük.

A most folyó háború azonban nemcsak fegyveres háború, hanem gazdasági és szociális háború is. A magyar államnak nemcsak az a célja, hogy polgárai megéljenek, hanem azt kívánja, hogy a magyar fajta gyarapodjék, vagyonosabb, gazdagabb legyen, mert csak a gazdag és erős nemzet az, amely eleget tud tenni kötelezettségeinek.

Amikor ezekbe a házakba beléptek, ne úgy tekintsetek azokat, mint ha adományt kapnátok. A magyar ember nem fogadhat el alamizsnát. Ti ezért a házakat az ellenértéket meg fogjátok adni. Nem azért, hogy a Nép és Családvédelmi Alap visszakapja a kölcsönadott összeget, hanem azért, hogy a visszafolyt pénzből tovább lehessen építeni. Amikor egy-egy pengőt visszafizettek, gondoljatok arra, hogy egy-egy magyar sors-társatoknak tesztek lehetővé, hogy ő is hajlékhoz jusson.

„Hiába gazdag egy nép, ha üres a bölcső“

Ez a háború a fajok harca is. Az a faj marad fölül, amely családi életében tisztá, Istent szerető és követi Isten parancsait, hogy szaporodjatok, mint a tenger fővénye. Hiába gazdag egy nép, ha üresek a bölcsők. Az olyan nép halálra van ítélve. Ha ti vállaltátok a kötelességet, hogy a hazának sok gyermeket adtok és azokat felnevelitek, akkor valóban hálátok köteleztétek a nemzetet. Tettétek ezt, mert bíztatok abban, hogy ebben a hazában lesz feltámadás és boldogulni fogtok, ha nem saját személyetekben, akkor utódaitokban. Amikor beléptek ezekbe a hajlékokba, gondoljatok azokra, akik megalapították ezt a mozgalmat, elsősorban Bonczos államtitkár urra, ennek a földnek szülőjére, aki megálmodta ezt a gyönyörű tervet és arra gondolt, hogy mennyi szép magyar fog születni ezekben a házakban. Adjátok Isten, hogy ti, akik itt nőttök fel ezekben a házakban, egy Nagy Magyarországon éljétek, boldogan és békében és úgy emlékezhettek meg a szülői szeretetről.

Átvesszik a kulcsokat

A beszéd elhangzása után Kádár Levente államtitkár egymásután magához hívta a juttatott családfőket és átadta nekik a lakáskulcsokat. Elsőnek Elekcs Sándor alhadnagy lépett az államtitkár asztala elé és a juttatott lakás kulcsának átvételkor megköszönte a 16 család összesen 153 tagja nevében azt a társadalmi gondoskodást, amelyben a magyar közgazgatás az Országos Nép és Családvédelmi Alap útján részesítette őket. — Megigérjük, — mindotta többek között — hogy ezekben a házakban magyarul érző, magyarul imádkozó gyermekeket nevelünk, akik hasznos, dolgozó, becsületes tagjai lesznek a

magyar társadalomnak és minden áldozatra kész, hálás polgárai a hazáknak.

Kádár Levente államtitkár minden kules átadásakor közvetlen szavakkal érdeklődött a lakáskulcsért jelentkező családfő életkörülményei iránt. Megkérdezte tőlük, hogy milyenek a munkaviszonyaik, mennyit keresnek, hogyan fogják új életüket berendezni a juttatott lakásokban s a válaszok meghallgatása után jókívánatát fejezte ki.

Lázár Imre kerékgyártó kislányával, egy bájos szőke gyermekkel jelent meg az államtitkár előtt és engedélyt kért, hogy a leánya elmondjon egy verset, amelyet erre az alkalomra tanult. Az államtitkár bátorító szavaira a kis Rózsika csengő hangon, meghatottságtól könnyes szemmel szavalt el egy kis alkalmi költeményt, amelyet a jelenlevők mély megindultsággal hallgattak végig.

A nyolc-kilenc-tízgyermekes családfőkkel hosszasan elbeszélgetett az államtitkár és különös melegséggel szorította meg kezüket. Mikor a hatgyermekes Antal Sándor újsághor-

dó azt felelte a hozzá intézett kérdésre, hogy havonta csak 55 pengőt keres, általános volt a megdöbbenés. A polgármester azonban kijelentette, hogy az egész kisjövedelműeknél is meg fogják találni a módját annak, hogy a juttatottak, ha hosszabb idő alatt is, le tudják törleszteni a most birtokukban adott lakásuk értékét.

Kádár Levente államtitkár minden kules átadásakor a katolikusoknak feszületet, a protestánsoknak pedig egy-egy bibliai jelmonddal ellátott díszes táblácskát nyújtott át a családfőknek annak jelképekül, hogy az új telepre bevonuló családok életében a keresztény szellemnek kell irányadónak lennie.

Az átadás aktusának befejeztével a városi tisztviselők énekkara elénekkelte a himnuszt s ezzel a felemelő ünnepség véget ért.

Az ünnepély után a vendégek megtekintették a kislakások belső berendezéseit s tanúi voltak a megható jeleneteknek, midőn a népes családok elfoglalták új otthonaikat a Bonczos-telep házaiban, amelyet a volt belügyi államtitkár érdemeinek elismeréséül róla neveztek el.

Idei termésű besűritett mustot csak miniszteri engedéllyel lehet előállítani

Tudomására hozom az érdekelteknek, hogy a szeptember 4-én megjelent miniszteri rendelet értelmében az 1942. évi termésű mustból besűritett mustot csak a m. kir. Földművelésügyi Miniszter Ur engedélyével szabad előállítani.

Termelők saját termésű mustjukat saját üzemeikben, saját termésű must-

jaik és boraik feljavítására engedély nélkül is besűritethetik.

Az engedély iránti kérelmet az illetékes szőlészeti és borászati kerület felügyelő útján kell előterjeszteni.

Nagyvárad, 1942. szeptember 9.

Dr. SOÓS ISTVÁN sk.
polgármester.

Gyógytornaintézet nyílt Nagyváradon

Vasárnap mutatták be a korszerűen felszerelt rendelőköt a sajtó képviselőinek és a városi orvosi karnak

Nagyvárad, Nagyvárad egészségügyi intézményei a felszabadulás óta egyre inkább modernizálódnak, az épület falai közé költöző új renddel és eredményes változásokkal párhuzamban a technikai felszerelések is hova-tovább tökéletesednek. A város kitűnő köz- és magánegészségügyi intézményei között is kiemelkedő s ügy orvosi, mint közegészségügyi szempontból rendkívüli jelentőséggel bír dr. Szedlák Ödön Zander gyógy-gimnasztikai intézete, melyet a kiváló ideggyógyász vasárnap délelőtti 12 órakor mutatott be a nagyvárad orvosi karnak és a sajtó képviselőinek.

Dr. Szedlák Ödön főorvos, mióta a nagyvárad elme-kórház élér áll, a betegek egész sorának adta vissza egészségét s kartársainak megbecsülésén kívül betegeinek szeretetét és bizalmát is a legnagyobb mértékben kiérdemelte. Még az elborult elméjű betegek szemében is öröm és megnyugvás villan fel, valahányszor dr. Szedlák felhívásos alakja feltűnik a kórtermekben, magánrendelőjét a könnyebb betegek egész sora keresi fel.

Az eddigi elektroteraphiai orvosi berendezését kiegészítő hatalmas rendelőkötézet megváltása iránt érthető és méltányos érdeklődés nyilvánult meg. Az érdeklődők sorában ott voltak dr. Verzár István, a nagyvárad

állami kórház igazgató főorvosa, dr. Szauter Béla egyetemi magántanár a kórház belgyógyász főorvosa, dr. Cséte Emil a kórház sebészfőorvosa és neje, dr. Beöthy Konrád egyetemi rendkívüli tanár, törvényszéki orvosakért, dr. Roskopf Béla, a nagyvárad tudószanatórium és tudógondozó igazgató főorvosa, dr. Deák István városi tisztiorvos, dr. Krüger Viktor, dr. Baán Árpád törzserőse, dr. Ludmány Sándor ezredorvos, dr. Schilling Árpád főorvos, dr. Grüner Géza az OKI vezető orvosa, dr. Csetényi Gyula, vitéz Joó Ferenc, Bonyhay Kálmán gyógyszerész, Muresán Sándor a nagyvárad elme-kórház tisztviselője és még számosan.

A jelenlevő orvosi szakteknitélyek sorba megtekintették a bemutatásra kerülő gépeket s szinte elismeréssel nyilatkoztak ezek felszereléséről és működéséről. E különböző villanyerőre mozduló, valamint önműködő gépek rendeltetése egyébként, hogy gyógyítsa elsősorban az emberi test benulásait, de ezenkívül a különböző sérülések után visszamaradt mozgási akadályokat, merevségeket, hibás testtartást, a gyermekkor fejlődés rendellenességeit s számos kezelhető fizikai fogyatkozást. Kitűnően bevált állapot fenntartása, megőrzése, javítása és fokozása céljaira, sőt hőlgyeknél a test arányosságának meg-

őrzését is szolgálják. Sportolók „kon-dició“-javítására szintén renkívül alkalmasak. De különösen értékes szolgáltatást fog tenni ez a remekül felszerelt és elsőrangú szakorvos vezetése alatt álló intézet a háborús sebesültek utókezelésében.

Miután Zander gépekkel felszerelt gyógyintézet kevés van az országban, örülnünk kell annak, hogy ezzel a házagpótló és szinte felmérhetetlenül értékes intézménnyel éppen városunk gazdagodott.

A Szilágyi Dező-utca 12 szám alatti intézet egyébként ma nyitotta meg kapuját a gyógyulástkeresők előtt.

Az intézmény bemutatása után dr. Szedlák Ödön a megnyitóra meghívott vendégeket villásreggelire látta vendégül a Mátyás-söröző éttermében.

50 munkást és 10 kőművest keresnek a Déda-Szeretfalva közötti vasut építéséhez

Nagyvárad. Saját tud. A Déda-Szeretfalva között épülő vasutvonal munkálataihoz 50 munkást és 10 kőművest keresnek. A jelentkező munkások a következő juttatást kapják:

Napi 80 deka kenyeret, hetenkint 84 deka szalonnát, 1 kg. lisztet, havonként 1 darab szappant. Órabér 30-75 fillér. Fizetés minden hónap elsején.

A kőművesek juttatása: Ugyanaz, mint a munkásoké, órabér azonban 1 pengő 20 fillér. Napi munkaidő tíz óra.

A munkálatoknál eltöltött két hét után egy a munkások, mint a kőművesek ingyen utazhatnak haza családjaikhoz.

Jelentkezni lehet az Állami Munka-közvetítő Hivatalban, Szilágyi Dező-utca 28. szám alatt. Jelentkezési határidő: szerda délután 5 óra.

Rendelkezés a kenyérgabona vámörleséről

A m. kir. Közellátási Hivatal által folyó évi szeptember hó 5-én kiadott közellátási tájékoztató alapján tudomására hozom az érdekelteknek, hogy kenyérgabonát vámörlésre átadni, illetőleg a malomnak átvenni csak a kenyérgabonajegy vámörlési szelvényei ellenében szabad.

A vámörlési díjat pénzzel kell megváltani. Az örlesért felszámítható díj a száraz, tisztított, gyommentes kenyérgabona után 100 kg.-ként legfeljebb 3.30 pengő lehet, azonfelül két százalékos porlás számítható fel.

Az örlési díjra vonatkozó rendelkezés csupán a kenyérgabonára, tehát búzára, rozsrá, kétszeresre vonatkozik. Takarmánygabona megdarálásáért járó díjazás nincs korlátozás alá véve, így részért is végezheti a malom a darálást.

Nagyvárad, 1942. szeptember 9.
Dr. SOÓS ISTVÁN sk.
polgármester.

7—8 fillér a kenyér bérsütési díja

Értesítem a város közönségét, hogy a m. kir. Közellátási Hivatal Miniszter Ur módosított rendelete alapján a kenyér bérsütési díját kilogrammonként legfeljebb 7, illetve 8 fillérben állapította meg.

Nagyvárad, 1942. szeptember 9.
Dr. SOÓS ISTVÁN sk.
polgármester.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30, félévre 15, egy óra 2.50 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Horthy István élete és halála az olasz mozikközönség előtt. Velencéből jelentik: (MTI) Szombaton este Velencében bemutatták Horthy István kormányzóhelyettes életéről és temetéséről készült magyar filmhíradót. Az olasz közönség mély megnátozottsággal szemlélte végig a filmet.

WILKIE BAGDADBAN. Bagdadból jelentik: (OFL.) Wilkie szombaton ide érkezett. (MTI.)

A felszabadulás második évfordulóját ünnepelte Sepsiszentgyörgy. Sepsiszentgyörgyről jelentik: (MTI) Vasárnap ünnepelték második évfordulóját annak a napnak, amelyen a honvédség elérte a délkeleti határt és Zágon felé, a Kárpátok ormán kitűzték a magyar lobogót. A templomokban hálaadó istentiszteleteket tartottak és a sepsiszentgyörgyi szabadságtérnen lélekemelő ünnepség keretében emlékeztek meg az évfordulóról.

Amerika külügyminiszterének újévi üdvözlője a zsidókhöz. Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távíratú Iroda jelenti: A newyorki rádió jelentése szerint az Egyesült Államok külügyminisztere, a zsidó újév alkalmából levelet intézett a zsidókhöz és abban hangsúlyozta az amerikai nép együttérzését.

ABAVIT, PORZOL, ARZOPÁG, vezetőmag csávázáshoz... **TAKAR. MÁNYMESZ, FUTOR, PERK, BIODIT,** póttakaromány **HANTOLT BORSÓ,** Mezőgazdasági gépek, eszközök, vadászfegyver, löszér **MEZŐGAZDAKNAL,** Nagyvárad, Mussolini-tér 16. szám. Tel.: 10-50. Tel.: 10-50.

A NAGYVÁRADI TAKARÉKPÉNZTÁR megkezdte a Pénzüntézetű Kéz. pont megbízása alapján az I. és II. erdélyi hitelkeretben azon kedvezményes kölcsön folyósítását, melyeket csak keresztény 50 holdnál nem ná. gyobb földbirtoku mezőgazdák, 20-nál kevesebb munkást foglalkoztató iparosok, valamint háromnál nem több lakos házak tulajdonosai legfeljebb 10.000 pengő erejéig igényelhetnek. E kölcsönök 5 évi időtartamra az időszerint 5.5% évi kamat mellett, félévenként megújítandó váltók leszámítolása után kerülnek folyósításra. Kézelebbi feltételek a takarékpénztár helyiségében tudhatók meg.

ARZENES LISZTTŐL MEGBETEGEDET HÁROM KISGYERMEK. Nyiregyházaról jelentik: (MTI.) Horváth József gazda három unokáját életveszélyes mérgezési tünetekkel szállították a kórházba. A mérgezést arzénos liszt idézte elő.

GYÜMÖLCSŐSÖK BEKERITÉSE a nyulak, kóbor állatok és a tolvajok ellen igen fontos, de ma nagyon költséges. Milyen lehet a legolcsóbban megfelelő kerítést készíteni, erről, valamint az ősi ültetés módjáról, a konyhakerti növények vetésforgójáról, a kis araszoló hernyó elleni védekezésről, az alkalmazható módjáról, a gyümölcs-szőlő- és zöldségtermesztés, a baromfi- és méhtenyésztés időszerű teendőiről ír a Magyar Gyümölcs legújabb száma.

Ünnepélyesen fogadták Dieppeben a hazabocsátott hadifoglyokat. Párizsból jelentik: (MTI) A Német Távíratú Iroda jelenti: Azok a Dieppe és környékére való francia hadifoglyok, akiket a Führer rendeletére szabadonbocsátottak, szombaton visszaérkeztek hazájukba. Ünnepélyesen fogadták őket.

ELETEVEL FIZETETT A ZSIDÓ-CSEMPÉSZÉSÉRT. Bernből jelentik: (OFL) Szombatra virradó éjjel francia halászkok titokban négy zsidót akartak átsempészni Svájcba a Genfi tavon keresztül. A svájci határ közelében egy svájci vámőr figyelmes lett a bárkára. Megállásra vonatkozó felhívásának a bárka nem engedelmességet és az egyik halász le akarta ütni a vámőrt. A vámőr rálőtt és halálos sebet ejtett rajta. A négy zsidót Lausanneba szállították. (MTI.)

Modern **BUTOR** olcsón kapható **MEZEINÉL**
 Szabadság-utca 12. és Szacsav-utca 48. Hálók, kombinált szobák előszobák, konyhák.

A SZARVASI SZOBOR címmel ir- vezetőcikket a Magyar Föld legújabb száma. A magyar falú képes hetilapja a gyümölcsösök kártevőiről, a méhek törzskönyvezéséről, a bibor- here termeléséről és a baromfi- tenyésztő mintaközsegekről közöl értékes szakképeket. Érdekes képekben számol be a kovásznai pityókavásá- ról, és a gyergyói juhászatról. Elbe- szélést, verset, más érdekes képeket, kiegészítik cikkeik, rendeleteket, piaci és vásári árakat és sok más, érdeklődésre számotartó cikket és ké- pet találunk benne.

Dr Patzkó Elemér orsz. gyűl. képviselő szeptember 16-án, szerdán este részt vesz az Erdélyi Párt nagyváradi- réti körzetének szokásos heti választ- mányú értekezletén. Beszámoló beszé- det mond és panaszokat hallgat meg. Az Erdélyi Párt réti körzetének elnök- sége ezúton kéri a választmány összes tagjait, valamint azokat, akik bármi- lyen ügyei akarnak a képviselő ur- hoz fordulni, hogy szerdán este negyed- 9 órakor a párt körzeti helyiségében, az Európa étteremben (Horthy Miklós- ut) teljes számmal jelenjenek meg.

Ma nyílt meg a
Kis Émke söröző és étterem
 Az éttermekben Seres Jenő kombinált zenekara hangversenyez. Minden szombaton és vasárnap **tánczene.** Dreher-Haggenmacher sörészapulás, kitűnő fajboros. **Szolid, olcsó árak.** A nb. közönség szíves pártfogását kéri **Kovács János** tulajdonos.

Értesítés. A Nagyvárad és Vidéke Ipartestület Ruházati és Textil Iparosok szakosportja értesíti tagjait, hogy a szeptember havi óéna utalványok szeptember 16-tól a szakosztály iroda- helyiségében átvehetők. Elnökség.

NAGYVÁRAD FOGJA NAGYSZALONTÁT VILLANYÁRAMMAL EL- LÁTNI. Nagyvárad. Saját tud. A vá- rosi üzemek igazgatóságának hétfő délelőtti tartott ülésén a polgármester meghívására megjelent **Hadady Imre,** Szalonta város polgármestere, továb- bá az ottani Kemény-féle konzerv- gyár képviselője és a szalontai városi főmérnök. Megállapodást létesítettek a nagyváradi villamosművek által Szalontának nyújtandó áram tekinté- tében. A felépítendő vezeték költsé- gei 600 ezer pengőt tesznek ki. A két város polgármesterei együttes head- ványban fogják kérni az illetékes mi- nisztériumot, hogy e költség felét az állam viselje s ebben az esetben Nagyszalonta és Nagyvárad egyenlő arányban fedezné a költségek felerő- szét. Nagyszalonta város egy millió kilowatt áramot igényelne, aminek szolgáltatása a nagyváradi villanyte- lepnek nem okoz nehézséget, külö- nösen, ha az új gépi berendezések meglesznek.

Földszintes téglafalazatu, cseréppel fedett, parkettes **lakóépület lebontására** visszanyert anyagok megvételére ajánlatot kérek. Kőozsvári-utj ásványolaj telep. Telefon 10-35.

Ebergényi Gyula dr főispáni titkár szabadságon. Nagyvárad. Saját tud. Ebergényi Gyula dr. a városi főispán titkára a mai nappal két heti szabad- ságra ment. Távollétében dr Csapó Ferenc aljegyző, polgármesteri titkár helyettesíti őt, míg a polgármesteri tit- kári teendőket Csapó Ferenc helyett Selényi Vilmos irodavezető látja el.

GYŪJTÉS A HONVÉDEKNEK! Nagyvárad. Saját tud. A nagyváradi Hajdúszmú és Fésűgyár munkásai honvédeink téli ruhaakciójára havon- ként visszatérő gyűjtést határoztak el. A munkásság vezetői a szeptem- beri gyűjtés eredményeképpen 118 pengő 10 fillért juttattak el a Nem- zeti Munka Központon keresztül az országos gyűjtőközponthoz.

A polgármester nyomtatékos felhívást intéz a lakossághoz légtalmi köteles- ségei teljesítésére. Nagyvárad. Saját tud. A polgármester hétfőn reggel 8 órakor légtalmi értekezletet tartott az illetékes tényezőkkel, amelyen meg- beszélték a város légvédelme és légl- talma érdekében szükséges tennivaló- kat. Rövidesen újabb felhívás fog meg- jelenni a lapokban, amelyben pontos- san előírják a közönségnek légiradó esetén teljesítendő kötelességeit, akkor is ha áll óvóhely rendelkezésére s ak- kor is, ha nem. A polgármester nyo- matékosan felhívja a lakosságot, hogy minden polgár teljesítse kötelességét, mert aki nem érti meg, hogy a város lakosságának személyi és vagyonbiz- tonságát csak így lehet megvédeni, az- zal szemben a törvény kíméletlen szí- gorával járnak el.

Korona Filmszínházban
AZUR-EXPRESS ragyogó magyar filmvígjáték.
Páger Antal, Tolnay Klári, Szeleczy Zita, Básthy.
 Az előadások pontosan 5, 1/8 és 1/4 10 órakor kezdődnek

Eltemették a legutóbbi szovjet bomeázást 2 halálos áldozatát

Vasárnap délután temették el álta- lános részvét mellett a rákoskeresz- turi temetőben és ugyanabban az idő- ben a farkasréti temetőben a szerdai szovjet légitámadás két halálos áldo- zatát, **Presszer Imre** 20 éves fővárosi tisztviselőt és **László János** nyugál- mazott főtörzsőrmestert. Nagy gyá- szolóközönség kísérte őket utolsó ut- jukra. A légitámadás sebesültjei, aki- ket a mentők még szerdán éjjel kü- lönböző kórházakban helyeztek el, több-kevesebbé jobban vannak már.

Miclusz - szegfű nélkül

Csipkés menyasszonyi ruhában. fátyollal, mirtuszdíszrel a fején. nagy, hóféhér rózsá- és szegfűcsos- korral a kezében. eljogódottan, kedves mosollyal, tündöklő fiatal- ságának bájjával arcán, ül a menyasszony az anyakönyvi hiva- tal házasságkötési termében, az anyakönyvvezető íróasztala előtt, a kényelmes kék bársony fotelben. Mellette azonban, a vőlegény he- lyén őszbecsavarodott férfi, az egyik tanu foglal helyet. Mert a vőlegény nincs jelen. Kint horcol valahol Oroszországban, s házasa- gkötési akarát csak egy nyilat- kozat bizonyítja, ami ett van az asztalon, a rengeteg akta között. Távházasságkötés készül, a máso- dik nagyváradon, az erről szóló rendelet megjelenése óta.

A terem násznéppel van tele. A menyasszony mögött csinos nyo- szólányok sora ül, mögöttük a két örömanya, s balfelől az oldal- ülésen az apa-társak, derék nagy- váradi polgármesterek.

Várják az anyakönyvvezetőt. A menyasszony érdeklődik a díszes íróasztalnál foglalatokodó hivatal- noktól, hogy a vőlegény hogyan és mikor fog tudomást szerezni a há- zasságkötésről?

— Majd elküldjük neki az irat- tokat, — kapja a választ. — De a posta lassan jár, addig is a rádió útján közölheti vele, hogy férj lett szeptember 14-én délelőtt 11 óra- kor...

A kis menyasszony előtt hiheter- lennek tűnik fel ez az egész dolog. Csakugyan igazi házasságkötés ez?

— Persze, hogy igazi... A vő- legénynek itt van a nyilatkozata, s most már csak az van hátra, hogy ön kimondja az igent, s ak- kor aban a percben asszony lesz.

Pontban 11 órakor megjelenik a teremben az anyakönyvvezető helyettese, Fluck Ferenc tanács- nok. Felveszi a széles nemzeti szí- nű szalagot, aztán felolvassa a há- zasságkötési jegyzőkönyvet. A vő- legény ifj. Léli Károly tartalékos honvéd, aki a harctéren teljesít szolgálatot, a menyasszony Vajda Zsuzsanna...

Elhangzik az igen, az egyetlen igen. S az anyakönyvvezető házasa- társaknak nyilvánítja a harctéren küzdő honvédet és az előtte álló, menyasszonyi ruhás fiatal leányt, aki aztán a sok száz kilométerre lévő újdonsült férj nevében is fo- gadja az anyakönyvvezető és a nász- nép szerencsekívánatait. (*)

SPORT

NAC—Szegedi AK 8:0 (4:0)

Pompás játékkal valósággal lelépte a várad tizenegy gyengén játszó ellenfelét

(Szeged.) Kiküldött munkatársunk telefonjelentése:

Mintegy kétezer ember üli körül a SzAK pályáját, amikor Vass játékvezető sipjelére a következő összeállításban futnak ki a csapatok:

NAC: Vécsey — Papp, Ónody — Perényi, Jhuász, Deményi — Kovács II, Bodola, Sárvári, Barna, Tóth III. Szeged: Aknavölgyi — Gyuris, Korányi II — Lakat, Baróti, Bognár — Nagy, Vörös, Báló, Harangozó, Kakuszi.

Tapogatózó játékkal indul az első támadás, Sárvári kiteszi Kovács II-t, az bead Bodolához, de Dudus mellé lö. 6. perc, sarok Szeged ellen, Kovács II rugja, Bodola kapja, mellé. A NAC adogatása hosszú, nem talál emberhez. A 9. percben Bodola fut el, Kovács II elé tálal, aki jó helyetből lö fölé. A 10. percben indul az első szegedi támadás. Nagy jó labdával indítja Vöröst, aki 5 méterről hibáz. A 12. percben szabadrúgás a miénk ellen, Kakuszi rugja, Bodola, aki egészen hátrakeveredett, szabadít fel. A 14. percben újabb eredménytelen szegedi támadás török meg védelmünkön. A 15. percben Kakuszi lövését fogja Vécsey.

Két perc múlva Sárvári gyenge lövése megkapu mellé. A kirugást Perényi elcsípi, Bodola elé tesz, az összekötő jó helyetből mellé bombáz. A 22. percben szabadrúgás ellenünk. Vörös ad Nagy elé, lövését azonban Vécsey nagyszerűen semlegesíti.

A 29. percben sarokrugást végez Tóth III, lövése nyomán a labda kapumögé száll. Korányi II erősen fogja Matyit, ügylátszik erre állították be.

Bodola — Kovács — Sárvári a labda útja, a közepesatár kiugratja a szélsőt, aki jó ütemben ad vissza Bodolához s Dudus hatalmas kapufája csattan. A 30. percben Perényi nagy lövése centikkel kerüli el a hálót. A 32. percben születik meg az első gól. Sárvári Bodolához játszik, aki szökötti Kovács II-t, a szélső nehéz szögéből csak gurítani tudja a labdát, de a kifutó Aknavölgyi és Gyuris mellett a labda így is a hálóban köt ki. 1:0.

Az első után jön a többi...

Két perc múlva szabadrúgás Szeged ellen, Kovács II lövését Gyuris vágja vissza a mezőnybe. A 35. percben Bodola kikeveredik jobbszélre, bead Barnának, aki a kapufa mellől a hálóba fejeli a második gólt. 2:0. Pompás játék, a szegediek sehol sincsenek, a miénk egyre rövidülő adogatásai teljesen megzavarják őket. Csak csapkodnak a pályán. A 38. percben mégis sikerül egy kicsit magáratallalni a tiszapartiaknak. Vörös lövését Vécsey parádésan fogja. Nagy tapsot kap. A 42. percben pontos adogatás után Bodoláé a labda, aki lefutja Barótit és az időközben küzdelemre befutó Tóth III elé ad s Matyi lövése nyomán hálóba vándorol a szegediek harmadik gólja. 3:0.

Két perc múlva újabb gól születik. Tóth III lerázza őrzőjét és középről pontosan a hálóba céloz. 4:0.

Féldőben Rónai a NAC öltözőjében utasításokat osztogat és tanácsokkal látja el a fiúkat a még hátra lévő féldőre. Az elbizakodottságnak

semmi jele a csapaton.

A Szeged öltözőjében sralmas a hangulat, fejüket fogják a játékosok s nem akarják elhinni az eredményt. A vezetőség is izgatottan tanácskozik — náluk sincs rendben minden.

A tiszapartiak a következő változ-

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker órák vétele, eladása, szakszerű alakítása, javítása **Ács Tibor,** Széchenyi ter 6.

tatással kezdik a második féldőt. Korányi II lesz a közepesatár, helyét Baróti foglalja el a védelemben, míg Báló a középfedezet posztját látja el.

Nagy irammal indul a játék s azonnal a váradia támadnak. A Szeged tehetetlen. A 3. percben Bodola lefut, elhagyja Bálót, leadja labdáját Kovács II-nek, akinek gyönyörű fejjese nyomán a labda a meglepett Aknavölgyi mellett a hálóba surran. 5:0.

Ragyogó összjáték, magyaros hajrá

A 4. percben támad a vendéglátó csapat, de Vécsey nagy taps közben behozonyítja, hogy nagyszerű kapus.

A 6. percben Dudus 20 méterről váratlanul rálő s a bomba alig zúg el a kapu mellett. A 10. percben Bodola egyedül átverekszik magát a két-ségbeesett szegedi védelmen s a tizenegyes tájáról lö, lövése a kapufán csattan. Ezt lemásolja két perc múlva Sárvári is.

A fedezetsor nagyszerűen játszik. Perényi, Juhász és a sokat dolgozó

Szeged nem volt komoly ellenfél

A NAC megérdemelten nyerte meg ilyen gólarány mellett is a mérkőzést. A szegediek egy percig sem tudtak komoly ellenfélként fellépni. A csapatból Vécsey kevés munkáját nagyszerűen és biztos kézzel oldotta meg. Papp egyre jobban megtalálja helyét a csapatban. Ónody oszlopa volt a védelemnek. A fedezetsor mindegyike a mezőny legjobbjai. A csatársornak ugyancsak kijött a lépés. Minden tagja megrugta a maga gólját. Kovács II ellenállhatatlan rohama sok lendületet vitt a játékba. Bodolának nagy napja volt. Sárvári remekül irányította a támadásokat. Barna játéka öletes és eredményes volt mindvégig. Tóth Matyit először nagyon fogták

Deményi valósággal tömi a csatársort.

A 14. percben Tóth III lefut, nagy keresztlabdát ad Kovács II-nek, aki Barna elé játszik s az összekötő alig hibáz. A 16. percben születik meg a NAC hatodik gólja Tóth III lerázza magáról Bognárt, majo faképnél hagyja Barótit is, hátraad Bodolának, aki futtából 20 méterről védhetetlen gólt lö. A nap legszebb gólja. Vécsev remekel s a közönség most is szép tapsal jutalmazza. Kirugását Kovács II fogja el, átad Bodolának, ő vissza s Kovács II jól lép az átadásba s így születik meg a hetedik gól. 7:0.

A Szeged játékosai látszólag már feladták a küzdelmet. Csak egy-egy támadásuk jut át a félévonalon. A 26. percben Tóth III 8 méterről lö mellé. Ugyanez a 28. percben Bodolával. Most egy kicsit magáratallal a Szeged, de Kakuszi próbálkozásait biztos fölényvel semlegesíti a nagyszerű zöld-fehér védelem.

A 37. percben Sárvári jó labdát kap Bodolától, lö, a lövését Aknavölgyi kiüti, de a második lövése már bekerül a kapuba. 8:0.

Továbbra is a miénk támadnak, de újabb gól már nem születik. Szóglétarány 7:6 a NAC javára.

Nyilatkozatok:

Rónai edző: Nem bizakodunk el, a forma kitűnő, a csapat kiforrott. A gólarány még ilyen mértékben is reális.

Szeged vezetősége nem hajlandó nyilatkozni.

A szegedi szurkolók kórusban: 1879 óta (ekkor volt a szegedi árvíz. — Szerk.) nem volt ilyen katasztrófa!

Dorozsmái kibíró: Ügészen rendös emberök a váradia!

de mindig megtalálta a módját a „meleglésnek“.

A szegediek erősen tartalékoló csapata nem bizonyult ellenfélnek, bár az egyes játékosok egyéni teljesítménye nem mondható azért rossznak. A szegediek csak az utolsó féldőben adták fel végképen a küzdelmet, addig nagyon is akartak és sok igyekezet volt játékuiban.

A váradia fiúk nagyon örülnek a szép győzelemnek s annak, hogy továbbra is mi állunk a bajnokság élén.

Hétfőn délben érkezünk haza. A „B-Közép“ különítmény remekül mutatkozott be, meg is csodálták a szegediek.

Férfi ruhákat használtak, legjobb áron vehet, eladhat

MOLNÁR

használtruha üzletében Bémer-tér 1. (udvarban) Hívásra házhoz jövök.

Meglepetések a bajnoki fordulóban

A vasárnapi forduló meghozta a maga meglepetéseit.

Igy könyveljük el a Vasas Csepel elleni szép győzelmét, nemkülönben a Szolnok vereségét a jóképességű diós, győriektől. Csapatunk nagy gólarányú győzelme is ennek számít azok előtt, akik nem látták fiaink nagyszerű formajavulását.

Csalódást okozott a KAC uvidéki szereplése s a Haladás nyolc gólkülönbséggel elszenvedett veresége is.

Egyébként a vasárnapi eredmények ezek:

Vasas—WMFC 5:2 (1:1)

Ferencváros—Kispest 3:2 (2:2)

Játékvezető Horváth dr. A 30. percben Hrotkó szerzi meg a vezetést, amit Füstös kiegyenlít. A 40. percben Füstös újabb gólt lö. Ezt a 45. percben Hrotkó révén egyenlíti ki a kispesti együttes. A második féldőben erősödik az iram. A 33. percben Füstös beállítja a végeredményt.

Ujpest—Törekvés 4:1 (2:1)

Játékvezető Ujvári. A 11. percben Zsengeller lövi az első gólt. A 12. percben Kardos II-esből kiegyenlíti. A 21. percben Szusza vezetést szerez. A második féldő 3. percben ismét ő eredményes. A végeredményt Berzi állítja be.

DiMÁVAG—Szolnok 3:0 (2:0)

Gamma—Haladás 9:1 (3:0)
Ujvidék—KAC 6:2 (1:1)
Salgótarjáni BTC—Elektromos 2:1 (1:0).

NB I. állása

1. Nagyvárad	4 3 1 — 13: 1 7
2. Vasas	4 3 1 — 11: 6 7
3. Ujpest	4 3 — 1 11: 8 6
4. DiMÁVAG	4 2 1 1 7: 4 5
5. Gamma	4 2 1 1 14: 9 5
6. Haladás	4 2 1 1 9:12 5
7. Csepel	4 2 — 2 13: 9 4
8. Ujvidék	4 1 2 1 11: 8 4
9. Ferencváros	4 1 2 1 10:11 4
10. SalBTC	4 1 2 1 10:12 4
11. Kolozsvár	4 1 1 2 10:11 3
12. Szolnok	4 1 1 2 2: 6 3
13. Törekvés	4 1 1 2 2: 7 3
14. Kispest	4 1 — 3 12:15 2
15. Szeged	4 — 2 2 4:16 2
16. Elektromos	4 — — 4 2: 8 —

Bérhizlalt sertések zsir-elosztása

Értesítem Nagyvárad thj. város területén telephellyel bíró ipari üzemet, hogy az általuk bérhizlalt sertésekből nyert fehéraruból havonta fejenként 50 deka zsirt szolgáltathatnak ki.

Nagyvárad, 1942. szeptember 9.

Dr. SOÓS ISTVÁN sk.
polgármester.

APRÓHIRDETÉSEK

Különléle

Paragázzal poloskát, molyt, tetveket, azok petéit falból, padozat alól, butorból, felelősséggel irtja, Paragáz szolgálat. Szigligeti-utca 7. szám. Telefon: 999

Kölsönöket folyósít házjavításhoz. Gazdák és Kisiparosok Hitelszövetkeze. zete. Bethlen István 6. 8

200 pengő havi törlesztésre és 5000 pengő egyszeri lefizetéssel megvehető Olasziban beköltözhető uri magánház. Kölsönök 5 évi törlesztésre 5 és fél százalékos kamattal mellett kérésztények részére kaphatók. Jelének ingatlan irada. Telekiu. 2. 49

Kisebb magánházat villamoshoz közel vennék. Telefon 21—93. 85

Borbélyüzlet, jóforgalmu, a központban eladó. Cim a kiadoba. 84

Allást kezes

Hentes és mészáros segéd, hosszú gyakorlattal alkalmazást keres. Címét a kiadoba kér. 45

Allást ügy

NYOMDAI SEGÉDMUNKÁS felvétetik a Szent László-nyomdába. Szilágyi Dezső-utca 5. szám.

Külső felvételekben és színtezésben jártas fiatal műszaki erőt keres azonnali belépésre a Berettyó vizszabályozó s ármentesítő társulat — Nagyvárad — Ritoók Zsigmond-utca 30. Sikeres próbaszolgálat esetén nyugdíjas állásban véglegesítés. 53

KIADOTULAJDONOS:

szent László-nyomda N. T.

6. és felelőszerkesztő: c. elnök: kiadó: Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc a Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.